

ST. — NO. 1556.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1893.

CHICAGO, ILL., 7. JULIJA (JULY 7), 1937.

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. LETO—VOL. XXXII.

DEMOKRATI POKAZALI SVOJO PRAVO BARVO DRŽAVNE ČETE UPORABLJANE ZA RAZBIJANJE STAVK, KOT SO BILE V PRETEKLOSTI

Politična oblast, ki jo kontrolira demokratska stranka, vsa na strani korporacij

"Kuga naj pride nad obe hiši." — Privatna armada v Michiganu. — Milwaukee Journal v zmoti

Krinka prijateljstva do delavstva, ki si jo je nataknila pred petimi leti demokratska stranka, je v sedanjih industrijskih konfliktih odpadla, in delave zdaj lahko uvidijo, da kapitalistična stranka ne more služiti drugemu kot kapitalizmu. To smo socialisti zmerom dokazovali in delave svarili, da delajo sebi veliko škodo, ker poverjajo politično oblast sovražnikom svojih interesov.

Senatna komisija za civilne svobodske kateri načeljuje progresivec LaFoulette, je v raznih zaslišavanih dognala, da demokratični oblastniki postopajo v krutjenju pravic delavcev takoj brezobzirno, kot so postopali najreakcionarnejši republikanci. In če tu pa tam kak demokratični politik res počaka na razumevanje s ljudskimi problemi, postane predmet očitkov in napadanja v svoji lastni stranki, kot da je njen sovražnik.

Ali se je v Chicagu na primer že kdaj pripetilo, da bi bila policija na strani stavkarjev in pretepal profesionalne ter druge skebe, kakor pretepa in strelja stavkarje?

Ali se je v Chicagu na primer že kdaj pripetilo, da bi bila

policija na strani stavkarjev in pretepal profesionalne ter druge skebe, kakor pretepa in strelja stavkarje?

Da, res, država Michigan ima govorja, ki ni hotel poslati milice v protektiranje stavkarjev. Ampak isti govorja Murphy, ki je bil vsed v svoje neutralnosti v stavki pri General Motors hvaljen in napadan, je nedavno izjavil, da je ameriško ljudstvo sito stavk in jim bo napravilo konec. Konec kako? Z zakoni, ki pa ne bodo v korist delavev, ampak korporacijski.

Predsednik Roosevelt ima telesko sestanek s časniki, ki pravi med drugim: "Bili so časi, ko je vojaštvo v tej deželi v korist industrialcev rušilo stavke. Zdaj pa imamo v Pennsylvaniji govorja, ki uporablja vojaštvo za J. L. Lewisovo vojo v CIO v prizadevanjih dobiti stavki in poraziti industrialce. To je v te deželi znaten prekot... To, da je vladu rušila stavke in nudila zmage industrialcem, ni bilo pravilno. Niti ni pravilno pomagati unjam v stavkah in izročiti zmage delavskim voditeljem..."

Resnica je obratno. Vse stavke, ki so se dogodile pod "new

Troti, ki se obetajo španskemu ljudstvu

(Nadaljevanje na 2. strani.)

V Havani se je prošli teden poročil bivši španski prestolonaslednik, sin izgnanega kralja Alfonza. Dvorano so okinčali z rožami, ki so stale \$2.500. Rože, ki jih je nosila nevesta, so stale nadaljnih \$800. To je bila najbriljantnejša poročna slavnost, kar jih je kdaj videla razvajena Havana. Pet sto bogataških trotov se je udeležilo, med njimi španski multimilijonar Manuel Zamora, ki je v pričetku ponesrečenega fašističnega puča pobegnil iz Španije in zdaj čaka general Franco. Vzamejšča, ki je prebiti v fašistični Španiji. To so uši, kašne čakajo, da se spet zajede v špansko ljudstvo.

Ameriška delavska federacija spet v internacionali

Kakor ameriška vlada, tako tudi American Federation of Labor zastopala izolacijsko politiko. Slednja je prekinila stike z evropskim organiziranim delavstvom v medvojni in povojni dobi. Glavni izgovor tej odstujitvi je bil, da so evropske unije "preradikalne". Prijetiske odspolance je A. F. of L. poslušala le še na kongresu angleških unij in angleške pa so jih posljalne na njene zbrane v Zed. države. Ti angleški poslanec so vabili Ameriško delavsko federacijo na vsaki njeni konvenciji, da naj pristope v mednarodno zvezo strokovnih unij. Lani je bila A. F. of L. na pristop uradno povabljen, in

sicer potem, ko je dobil predsednik strokovne internacionale Walter Citrine na svojem obisku v Zed. državah od članov eksekutive A. F. of L. zagotovilo, da bo vabilo ugodno sprejet. Nekatere ameriške unije so bile mednarodnim zvezam že prej pridružene.

Aplikacija A. F. of L. za pridruženje, je bila predložena kongresu mednarodne zveze strokovnih unij, ki se je vrnil prve dni julija v Varšavi na Poljskem. Pred par leti ne bi bilo o njej nikake razprave, pač pa bi bila navdušeno sprejet. Toda zaradi sedanjega razkola v ameriškem unionskem gibanju so bili proti sprejemu A.

ameriške delavske federacije tudi Matthew Woll. Ko je bilo zastopniki francoskih, čeških, argentinskih, mehiških in nekaterih drugih unij, dočim so delegati iz Anglije vodili kampanjo za sprejem. Bratski delegat A. F. of L. je bil njen podpredsednik Matthew Woll. On je dejal, da ne bi bilo taktično, če odklonijo aplikacijo, kajti oni so A. F. of L. vendor sami povabili na pristop, zdaj pa sprijetje. Ker opozicija je odnjeha?

Aplikacija A. F. of L. je bila predložena kongresu mednarodne zveze strokovnih unij, ki se je vrnil prve dni julija v Varšavi na Poljskem. Pred par leti ne bi bilo o njej nikake razprave, pač pa bi bila navdušeno sprejet. Toda zaradi sedanjega razkola v ameriškem unionskem gibanju so bili proti sprejemu A.

Posredovalec, kateremu se je naloga ponesrečila

Na sliki je Charles P. Taft, sin pokojnega predsednika Zed. držav, katerega je Roosevelt nedavno imenoval za predsednika komisije za izvajanje stavke jelekarskih delavcev. Taft ni uspel, dasi si je resno prizadeval pripraviti jelekarske korporacije in unijo do poravnave. Za krive neuspeha pogajanj je v svojem poročilu imenovan jelekarske korporacije, ki trdovratno vztraja, da z unijo nočajo skleniti nikakrino pisane pogodbe.

KAKŠNI SO IZGLEDI ZA POSTANEK FARMARSKE-DELAVSKE STRANKE?

To je danes za ameriške destrane so v teku separativna gibanja v kakih 40 državah. Kajti jasno je, da demokratska stranka vzliči obljubam delavstvu in kljub opevanemu "new dealu" ni in ne bo njihova stranka.

Zgraditi močno stranko preko noči pa je tudi vse kaj druga kot enostavno. Poraz županske kandidata farmarske-delavsko stranke v Minnesapoli je na gibanje za ustavitev splošne stranke omenjenega imena slab vplival. Vzlič temu se mnogi nadajo, da leta 1940 nastopi v predsedniški kampanji stranka, ki bo odtrgala od republikancev in demokratov vse razumno delo. A vendar so v enem kot drugem krožku uverjeni, da more iti delavsko gibanje v tej deželi po poti zmage le, če se sporazume za skupno akcijo.

Ako nastane farmarska-delavška stranka kakor goba po dežju, liki unij CIO, bo veliko viharja, a uspeh hipoma ne poseben. Težko pa je ljudi prepričati, da se ne more ničesar zgraditi preko noči. Farmarsko-delavško politično gibanje, ki bo socialistično usmerjeno, bo plod napornega, dolgotrajnega dela in priprav, katerim je gradila temelj baš socialistična stranka in nihče drugi.

Farmarska-delavška stranka v Minnesoti je politična sila, ki je začasnu porazu v Minneapolisu. Ravno tako je močna politična stranka LaFollettova politična grupacija v Wisconsinu. Labor Party v New Yorku se ni preiskusila svoje moči s svojimi kandidati. Lani je prevzela na svojo listo demokratske pravke. V Illinoisu ima delavska stranka večno pristašev, toda za efektivno delo je zelo slabo organizirana. Za ustanovitev splošne ameriške delavske-farmarske

Železničarji odklonili ponudbo kompanij

Zastopniki unij železničnih delavcev so na svoji konferenci v Chicagu dne 3. julija sklenili vztrajati pri zahtevi za zvišanje plače 20 odstotkov, dočim so jim družbe ponudile le dva odstotka. Zastopniki so vzelni to za insult in izjavili, da bodo delavci rajše zastavkali pot pa sprejeli tako malenkostno povisitev. Eden delegatov je bil tudi John Kobi iz Dulutha, Minn.

Francoška vlada bi rada bila proti fašistom v Španiji in proti nemško-italijanski inter-

Fašistična diktatorja izjavljata, da ne odnehata od intervencije v Španiji

Vloga Francije in Anglie v odnosa z Nemčijo in Italijo. — Vojna v Evropi vsled fašističnih provokacij neizogibna

London in Pariz sta neprestano v zadregi. Ogibata se vojni, v katero ju izvija Mussolini in Hitler, zato ju tolažita, dajeta jima vsakokajke koncesije, vabita ju, da naj ostaneta v komisiji za neutralnost v Španiji, in tako igrajo teden v tednom slepe miši.

Fašistična diktatorja vesta, kaj hočeta v Španiji. General Franco mora zmagati, pravita Rim in Berlin. Francoški in angleški državniki si niso na jasem, kaj naj pravzaprav zapusta v Španiji.

Angleška vlada ve, da ne želi popolne zmage lojalistični Španiji, ker ji je program, kakršnega zastopa lojalistična vlada, preračunalen in nevarnost kapitalizmu povsod, ako se ga izvede. Prve meseca Španke civilne vojne so bile simpatije angleške vlade odprt s fašisti, ne sicer iz naklonjenosti fašizmu, ampak vsled strahu pred zmago maksičnih struj. Ko pa so v Angliji uvideli, da pride Španija v slučaju fašistične zmage v podložništvo Berlina in Rima, so ton spremenili in začeli prigravati absolutno neutralnost.

Pridobili so za to idejo 27 držav, med njimi Italijo in Nemčijo, katerima pa je neutralnost v Španiji bila le maska, pod katero sta pošljali generalu Francu toliko izdatnejšo pomoč. Italija ima v Španiji v vojni za fašizem okrog 50,000 mož svoje regularne armade. Vlada v Rimu tudi, da so bili v Španijo siloma poslani. Imenuje jih "prostovoljce". Hitlerjeve čete na strani gen. Franca stejejo kakih 30,000 mož. Poleg tega zalagata Francovo vojno z letali, municijo in drugim materialom, v povračju po postanejo Španka prirodna bogastva in Španski trg v slučaju fašistične zmage njun monopol. Španija bi postala del italijsko-nemške vojne zvezze, kar bi sedanje ravnotežje šil na Sredozemskem morju povsem spremeno v koristi Italije in Nemčije. Tu pa so prizadeti angleški interesi, zato vladajo v Londonu nočeta takega konca. Ampak kaj naj storiti v očiglednem dejstvu, da sta v intervenciji v Španiji Hitler in Mussolini tako globoko zapletena, da bi trpel njun takozvani prestidž, ako bi popustila. Zato vztrajata, da general Franco mora zmagati, naj stane kar hoče.

Francoška vlada bi rada bila proti fašistom v Španiji in proti nemško-italijanski inter-

venciji odločnejša, ako bi ji bil smatrati, da je najboljše, če se fašistična izvajanja diplomatično zavrača, v nadi, da se prej ali slej v Nemčijo in Italijo kaj dogodi, kar bo Mussolinija in Hitlerja primoral k pameti, ali pa bosta postavljena pod kap. To so sicer lepe želje, a zelo nevrjetno je, da se bi na lepem uresničile. Kajti rajše kot da bi diktatorja ostala na cedilu ali da ju bi kdaj postavljal pod kap, bosta pricela vojno. Zaradi te prestapajo nevarnosti je položaj v Evropi trajno napet. Ljudstva trepetajo, ker vedo, da bo bodoča vojna grozovitejša kakor je bila zadnjina. Ampak ker fašizem ne miruje, se bodo z njim — hoče noč moralna spropijeti.

Največji delodajalec

Zvezna vlada ima 840,159 uslužencev. Vojaki, delavci WPA in začasni nameščenci tu niso vključeni, ampak samo stalni delavci, ki so bili najeti skozi "civil service" skušnje.

MEHIKO VZELA V OSKRBO VEČ STO ŠPANSKIH OTROK

Prva ladja sirot iz lojalistične Španije, katere je prevzelo v oskrbo mehiško ljudstvo s sočedovanjem vlade, je dosegla v Mehiku v prvi polovici junija. Bilo jih je 468. V mehiškem glavnem mestu so bili navdušeno sprejeti. Igralo je mnogo godb v tisoči ljudi je vzklikajo, "Viva Mexico" in "Viva Espaňa". Solze so prišle vsem voci.

Pred štirimi sto leti so Španci siroti iz lojalistične Španije, katere je prevzelo v oskrbo mehiško ljudstvo s sočedovanjem vlade, je dosegla v Mehiku v prvi polovici junija. Bilo jih je 468. V mehiškem glavnem mestu so bili navdušeno sprejeti. Igralo je mnogo godb v tisoči ljudi je vzklikajo, "Viva Mexico" in "Viva Espaňa". Solze so prišle vsem voci. Katero ne bo nikdar pozabilo gorja, ki so ga prizadejali španski osvojevalci njegovi deželi, sprejelo te sirote ne samo prisrčno, ampak z ogromno demonstracijo solidarnosti z lojalistični Španijo. Vse mehiške godbe so za ta slučaj prišle v glavno mesto in vse so sodelovali v manifestacijskem pohodu. Tisoče in tisoče delavcev iz vseh krajev republike je prišlo z njimi. Zato je mehiško časopisje po pravici poročalo, da je bila do demontacije vse Mehike, ki jo predstavlja narodna revolucionarna stranka in predsednik republike Cardenas.

ZA "RED IN MIR"

V Ironwoodu, Mich., je udrlo okrog sto vigilantov v urad unije drvarjev (lumberjackov), ki so na stavki, in ga razdaljajo. Stavkarje, kolikor jih je bilo v uradu, in odborjake, so pretepli. Norman Harris, ki je prišel v Ironwood, da organizira rudarje v CIO, so ugrabil, ga pretepli in izgnali. Šef policije je izjavil, da so napadnici neznani in zato ne more proti njim ničesar storiti.

Dr. Lawrence Jacques je pred LaFollettovo senatno komisijo poročal, da je bilo sedem izmed desetih stavkarjev v So. Chicagu, ki so podlegli ranam, ustreljenim od policije v hrbot. Policijske kroglove so zadele 100 ljudi, je prispevali isti zdravnik. Stirje izmed teh so trajno pohabljeni in poleg teh bo trajno nesposobnih za delo najbrž tudi šest drugih. Harry N. Harperju, ki je bil tudi pozvan pred LaFollettovo komisijo, so policija izbili okno. Ko je končal s pričanjem, je padel vsed oslabelosti v nezavest. Senator Thomas iz države Utah je po preiskavi izjavil, da je postopal cikajska policija na Spominski dan s stavkarji v So. Chicagu skrajno brutalno. Policijski uradniki so komisiji zagotavljali, da niso mogli ravnat drugače, ako so hoteli varovati "red in mir" pred "drhaljo". Metodistični pastor Orville P. Manker pa je dejal, da so vseh teh homatij krivi komunisti. Stavkarji naj se zahvaljujejo njim, če mora oblast v interesu reda in mira strogost postopati.

PROLETAR

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAR

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAR

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Sedeče stavke so "neameriške"

Reakcionarni kongresniki — drugačnih je malo — so od delavske tajnice Frances Perkinsove zahtevali, da naj izjaviti, kaj misli o sedečih stavkah. Ali jih odobrava, ali je proti njim. Svoje mnenje jim je sporočila dne 3. julija. Pravi, da smatra sedeče stavke za "neprikladne ameriškemu temperamentu in neprimerne modernim razmeram v tej deželi".

V pismu kongresniku J. W. Diterju izjavlja, da je sodišče v Philadelphia, katero je proglašilo sedeče stavko v nogavičarski tovarni Apex za "nezakonito", po njem mnenju pravilno ravnalo.

Ko so jo prvič vprašali za določeno mnenje, je rekla, da ne ve, če so sedeče stavke postavne ali ne. Obsoditi jih ni hotela. Zdaj je bil pritisk nanjo tolikšen, da je to morala storiti. Njena izjava proti sedečim stavkom je koncesija reakciji.

Cemu se reakcionarni kongresniki toliko bavijo z vprašanjem sedečih stavk? Zato, ker so se izkazale v boju proti izkoriščevalcem za zelo efektivno sredstvo. Posebno še v stavkah velikega obsega, kakršne je bila v tovarnah korporacije General Motors. Brez nje bi družba unije ne bila priznala in s posmočjo "lojalnih delavcev" bi stavko v par tednih zlomili.

Ako bi se jeklarski delavci poslužili sedeče stavke in ostali na svojih mestih, namesto da so jih zavzeli stavkokazi, bi bila situacija zanje danes povsem drugačna. Ampak tega niso storili, ker vodstvo unije jeklarskih delavcev ve, da bi izkoriščevalci s pomočjo oblasti nastopili proti sedečim stavkarjem zdaj enako brutalno, kakor pri Fansteel v North Chicagu. Toda mar ne postopajo proti njim prav tako surovo tudi če piketirajo zunaj tovarne? Da. Torej če je že treba dihati strupene pline, ki ga siplje vanje oborožena oblast, in prenašati batine v vsakem slučaju, potem takem čemu se ne rajše poslužiti v stavki take metode, ki je najbolj učinkovita? V CIO so to vprašanje preudarili z vseh strani. In odgovor z vsake strani je, da so "sedeče" stavke nezakonite, neameriške, stvar iz Evrope, ki v tej deželi nima mesta. Tako tolmачi sedeče stavke kapitalistična oblast, ker jih drugače v interesu svojega razreda ne more presojati. Postavne so le takve stavke, ki jih je najlagljje zlomiti.

"Delavci, sledite demokratom!"

"Ameriška Domovina" je nedavno pozivala slovenske delavce, da naj sledi svojim ameriškim voditeljem (demokratom), ne pa "rdečkarjem", ki ne spravljajo ljudstva drugam kot v nesrečo. Omenjeni list naj zdaj pojasni, kam so ga pravili demokrati na primer v Ohiu? Dalje, ali pomaga demokratični governer Davey poštenu delavcem in njihovi uniji, ali pa kompanijam in skebom?

"Amerikanizem" in unije

Razni odborniki A. F. of L. se radi postavljajo z "amerikanizmom" in patriotizmom, zato, da pod temi pretvezami napadajo gibanje za industrialne unije. Komunisti so jim vedno na jeziku in pa demokracija ter ameriška ustava. CIO proglašajo za gnezdo komunistične kuge, ki prinaša delavcem edino le zlo.

To napadanje na unije CIO ne bo Ameriški delavski federaciji in ameriškemu delavstvu prav nič koristilo. V resnici mu škodeju. Nesmiselno je nuditi izkoriščevalcem voju proti CIO moralno pomoč, kajti oni so zoper vsako unijo, in se vsake ubranijo, če le mogče, pa naj pripada k A. F. of L. ali k CIO. Proti stavkarjem se poslužujejo oborožene sile, sodnih prepovedi in propagande, obravnav, provokatorjev itd. neglede kje so organizirani.

Delavska solidarnost z delavsko Španijo

Zavedno delavstvo po svetu ne pomaga španskemu ljudstvu v njegovem boju samo moralno, ampak tudi gmotno v tolikšni meri, da je republikanski Španiji to v veliko pomoč. Do nedavna je zbral v podporo španskemu ljudstvu okrog dvajset milijonov francoskih frankov. Od tega so prispevali največji del Francov, namreč 7,000,000 frankov, ostalo vsoto pa delavci v Angliji, Zed. državah, Belgiji, škandinavskih deželah, na Češkem itd. Te podatke je v podrobnostih objavil buljetin Mednarodne zveze strokovnih unij. Vse zbrane vsote so bile porabljene za nakup ambulančnih voz, zdravil, hrane, oblek, obuval in za vzdrževanje taborišč, v katera so bili poslanli otroci, ženske in stari ljudje.

Drhal in zvesti delavci

Kadar se delavci organizirajo in zastavljajo, jih kapitalistična propaganda označuje za drhal in kapitalistična oblast nastopa proti taki "drhal" in oboroženo in sodno cilj. Skebe označuje za "lojalne delavce" in kapitalistična oblast smatra za svojo sveto dolžnost, da jim varuje "pravico do dela", pa magari če treba v ta namen tisoče vojakov.

Miroljubna administracija

Roosevelt zatrjuje, da je politika njegove administracije miroljubna. Za utrditev miru propagira kooperacijo med deželami in demokracijo. Vzfic temu je demokratski kongres z odbrtivo predsednico določil za oboroževanje večjo vsoto kot kdaj prej v mirni dobi.

Samoposavljeni varuh "delavskih pravic" nočajo stavke

V stavki pri Newton Steel Co. v Michiganu je župan s pomočjo "vigilantov" povzročil organiziranim delavcem vsakokratne neprilike, same da zlomi njihov namen. Nekaterim stavkarjem so kompanijski "patrioti" vrgli avte po bregu, da so se kotalili do reke. Tak je red in mir, v kakrsnega verujejo izkoriščevalci in njihovih hlapci. Kapitalistično časopisje opeva boj proti uniji dan za dnem.

SMRTNA SENCA FAŠIZMA NAD JUGOSLAVIJO

Mariborska "Delavska Politika" priobčuje v izdaji z dne 12. junija t. l. o diktaturi v Jugoslaviji oprezzo pisan članek, ki ne bi bil priobčen, če ne bi bil včasih, ko je bil napisan, v vladni nekaj "počitniških" sprememb in popustitev, v katere je vladila Hrvatov, Srbov in Slovencev pristala radi se slabici voje, da jih bo odpavil val demokracije, čim se razvije po deželi?

Sedaj pa jih navdaja neizrečno ugodje. Ljudstvo pa se duši v zastreljenem ozračju, vedoč, da ni zdravila razen demokracije in svobode, ki edina more prečistiti mrtvaško vzdušje.

Ali naj še naprej živimo v mrtvaškem vzdružju fašizma, ker se slabici voje, da jih bo odpavil val demokracije, čim se razvije po deželi?

Mi vidimo spas v svobodi političnega razvoja našega naroda. Slednji imej pravico širiti svoje ideje, manifestirati zanje in za svoj program, kot je na primer v CSR, kjer so 1. maja v nosednjem Italiji. Nedavno so v Pragi manifestirali stotisoč državljanov, socialistični demokrati, narodni socialisti in komunisti v dolgih spredvodih, parallelno, ob isti uri čez Vaclavsko namesti, brez najmanjšega incidenta.

Omenjeni članek v "Delavski Politiki" pod naslovom "Mrtvaški duh fašizma" se glasi:

"Odkar so se pred več kot desetimi leti prvič pojavile na ulicah črne uniforme in šabare se razlegli po tlaku naših cest koraki škrinja, veje nad deželo mrtvaški duh fašizma. — Besedo imajo karabinke, revolver, bokser in bivkovka. Skorenj pa gazi preko mrtvih trupel, po vroči krvi, naprej za črno zastavo, s katere se posameži reži mrtvaška glava.

Kdo bi jih našel vso dolgo vrsto žrtev? Mislim smo, da bo do Trbovlje konec, pa so bile začetek.

Fašizem je vzel ljudstvu moč in pravico. V početku so bile njegove žrtev posamezniki, pozneje pa ves narod.

Našli so se pa, ki so odločeni pobijati hudič in Belcebubom, ki so kot zdravilo za fašizem iznašli svoj fašizem.

Namesto, da bi prečistili deželo mrtvaškega duha, so prevezli kot svoje vse, kar je fazišem ustvaril in s čemer je utrdil svojo moč: njegovo pravico in njegovo nasilje.

Na skupni konferenci za stopnikov delavske-sosialistične internationale in mednarodne zveze strokovnih unij, ki se je vršila prošli mesec v Ženevi, Švicariji, je bila glavna točka razprave fiasco komisije sedemindvajset držav, katera se je pod vodstvom angleške in francoske vlade obvezala prečišči vmešavanje in intervencijo drugih držav v špansko civilno vojno. Namen komisije je bil torej izolirati vojno v Španiji na Španijo. Ta komisija je farsa. S svojimi pomirjevalnimi prizadevanji je bila faktično v pomoč generalu Franco in v škodo španskega republikanskega vladi. Vzrok je v glaynem to, da sta v komisiji

sodelovala tudi Mussolini in Hitler, zavlačevala pogajanja cincanjam in ob enem posljilja pomoč španskim fašistom, demokratične dežele pa so mižale, ker se vojne boje in fašističnima diktatorjem noče stopiti na prste.

Zastopniki omenjenih inter Nacional so sklenili, da se delavstvo ne sme zanašati na komisijo 21. dežela, ki je praktično brez vrednosti, zato morajo delavske stranke in unije storiti pritisk na svoje vlade, da store same ali pa skupno pritisk na Hitlerja in Mussolinija proti njuni intervenciji in ob enem pa varovati špansko obrežje pred fašističnim piratom.

Ko to pišem, trdi kompanija, da so se delavci večinoma vrnili. Unijski organizatorji so že

prve dni stavke storili kar je bilo v njih moči, da obrnejo borbo v tok zmage. Ampak kadar so proti uniji tako mogočne sile in vrh tega se egačava delavska masa, imajo tudi najboljši unijski voditelji silno težavno naločo in napore. Upam, da se bodo razmere v tem kraju razvile tako, da bom prihodnjih lahko postal bolj optimistično sliko položaja.

Poročevalec.

IZ KANSASA

Ker sva s kansaškim "Kronikarjem" precej v "Žlahiti", vendar je odšel na stalne počitnice in pustil kar v nemar svoje poročevalestvo. Skusal ga bom torek zanaprej nadomeščati in vršiti njegovo dolžnost.

Dnevno časopisje poroča o letošnjem obilnem pšeničnem pridelku v Kansusu. Prospektata, da je končno obiskala tudi farmarje. Glej no, kar se ni posrečilo "nju dilu" to so namreč farmerji potegnili iz krize in ga zopet postavili na trdnala. To srečni farmerji! bi elovek vzkliknil in si kolikor mogoče hitro kupil "en štikl land", kot vedno pravi moj sedi, ki si ga kupuje že dvajset let.

Sedmo zjutraj okrog majne, kot že stara premogarska navada, in čakamo, da nas spustijo do 80 do 160 akrov svetlobe v senco, kot pravimo. Med nami sedi več slovenskih farmerjev - majnarjev, ki lastujejo od 80 do 160 akrov svetlobe v letu v majni. Pravzaprav so vši bili prvo majnarji, pa so si s prihanki kupili farmo, češ, se bom počasi iznebil te prokleti luknje. Pa še je niso. Ko jim omenim letošnji obilni pridelek, pritravati pa si morajo od živil in z njimi zalagati italijansko armado, ki steje v Etiopiji 2,500 oficirjev, 3,600 podčastnikov, 21,000 italijanskih vojakov, 43,000 mož kolonialnih čet, 300 vojnih letal in 600 pilotov. Cete italijanskih prostovoljev v Etiopiji niso všeči v gornjih števkah, katere je podal italijanski kolonialni minister.

Oskrbovali vso to armado in italijanske oblastnike v okupiranih deželih na tako razdaljo povzroča finančnemu ministru v Rimu težke skrbi.

Težka kazzen za šalo

Max Lowenstein v Rhedi, Nemčija, je bil obsojen na 21 mesecev zaporne kazni, ker je zbijal šale o načinjih. Sodnik je pojasnil, da mu je naložil tolikšno kazzen zato, ker je Lowenstein žid in kot tak v tretem rajhu le gost. "Ta slučaj naj bo v svariilo vsem židom v Nemčiji, da nacija ne bodo trpeli njihovih šal," je dostavil sodnik.

Državne čete uporabljane za razbijanje stavk, kot so bile v preteklosti

(Nadaljevanje s 1. strani.)
lavnice". One hočajo delavce neovirano izkoriščati in to jim je mogoče le, če jim razbijajo unijo.

Dasi je oblast v industrialnih konfliktih bila in je danes na strani izkoriščevalcev, so se slednji ustrashili unijskega vala prevedeni toliko, da snujejo proti njemu tudi privatno armado. Poročajo, da steje v Michiganu že tisoč vojaški izvezbanih mož, ki se pripravljajo, da razbijajo stavko Fordovih delavcev, ako stopijo vanjo.

Sedanje stavke so ameriških delavcev drag nauk, da se na politike kapitalističnih strank ne morejo zanašati, kadar so v stavkovnih bojih. Za olajšanje svojih bojev in doseg zmag se morajo organizirati ne samo v unijah, ampak tudi politično. Boljše poti za delavce ni.

A. Shular.

Socialist se ne sposna po besedah, ampak po delu in v zvestobi do svojega gibanja.

PIKNIK SOC. STRANKE OKRAJA COOK BO V NEDELJO 11. JULIJA

Chicago, Ill. — Letošnji piknik socialistične stranke čikaškega okraja se bo vršil pred leti v Alpine Grove, 3337 No. Manheim Rd., Franklin Park, Ill. Kdo se bo vozil po cestni zeželnicu, naj vzame karo na Grand Ave. do konca, tam pa se naj preseže v bus in se pelje v Franklin Park do omenjenega pikniškega vrta.

Piknik se prične takoj po podnevi. Najprvo bodo na sprednu sportne igre. Plesna zavaba se prične ob 3. in nekaj časa pozneje shod. Predsedovali bo strankin tajnik Roy Burt. Med govorniki bosta tudi streljati v svoji moči, da bodo udeleženci dobro postreženi in imeli tudi zabave v izobližju. Torej na svidenje v Alpine Grove!

Borba med naciji in cerkvio ne poneha

Hitlerjev režim je že dolgo v ostrem boju z luteransko in katoliško cerkvijo. Njegov cilj je strniti obe v nemško državo, načelno cerkev, ki bo održala vodstvo. Vlada je dala zaprte tudi upornega voditelja luteranske evangelijke cerkve, pastorja Martin Niemöllerja, ker nasprotuje nacijskim dekretem. Sinodu omenjene cerkve je vlada zaplenila vso blaagajno. Katoliški duhovnikom je prepovedana čitati v cerkvah pastirska pisma, ako vsebujejo kritike proti vladnim naredbam.

Etiopija za Italijo draga rec

Predno bo mogla Italija iz Etiopije črpati kake posebne koriste, ki bo že veliko stalo, kajti vzdrževanje italijanske armade v bivšem Selassijevem cesarstvu je draga stvar, četudi si skuša vlad v Rimu zvrnit breme za vzdrževanje na prebivalstvo Etiopije. Ampak domačini so večinoma ubožni in ne zmagujejo visokega davka.

VALERIJAN PDMOGYLYJ:

"MESTO"
ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Kar pri njeni ostani! je dejal Boris, saj redkokdaj doma spim. Pasje življenje imam, toda vseeno boljše kot crkavati o gladu. Sem že poskusil. Nič prijetnega ni!

Ne, Stepan je nekako velikodušno odklonil prijateljev ponudbo. Kajti na dnu srca je ležalo prikrito upanje, da se bo vse to že samo od sebe uredilo in da se vrne v svoje gnezdece. Kako? Tega za zdaj še ni vedel. Neko veliko "mogoče" je živel v njem, globoko je veroval v svojo usodo, ki se do zdaj še nikoli ni presurovo izkazala. Mar naj zdaj musinjka sama nanaša toliko vode? Tolikšno barbarstvo mu ni šlo v glavo. Mar bo zdaj Maksim — naj bo trikrat preplet — hidokl okoli krv! Priznati pa je moral, da je Gnidijevu gospodarstvo cvetelo tudi brez njega in da lahko uspeva tudi če ga nikoli veš ne bo nazaj. Musinjka se bo izjokala in si bo izbrala bolj spretnega ljubimca. To pa ga je zelo užalostilo. Toda sklenil je čakati. Le na kaj? — Morda bi mu musinjka pisala, pa ne ve za njegov naslov. Nji pisat si ni upal, celo sramoval se je tega, saj je kakor strahovete, ki je ušel z bojišča, čeprav zmagoval.

Dva dolga dneva ga je glodal hrepenenje po musinjki, tembolj, ker so ga s silo od nje ločili. Povrhu tega pa ga je neznosno mučilo samoljubje, ker nikdar ni prenašal ničesar, kar je bilo proti njegovi volji. Po dveh dneh se znašel v tem novem, prisilenjem položaju in prav gotovo bil ostal pri Borisu, če se ne bi pripetilo tole:

Ko se je nekega večera pripravljal Boris na službo, je opazil mrko razpoloženje svojega tovariska.

— Preutrujen si od dela, Štefko, mu je dejal. Še parni kotel se razleti, če je prenapet par. Celo Marx je dejal, da delovni človek nujno potrebuje počitka.

— Da, vem, preobložen sem z delom, je vzdihnil Stepan.

Najboj se odpočije v ženski družbi. Hajdi na večernice, kakor pravimo mi! Pred kratkim so me vpeljali v tako druščino, bom pa še jas tebe. Seboj ponesi stekleničico, nekaj jedače ... pa niti daleč ni. Tam je ona hiša, pravzaprav ni hiša, niti koča ni, vrag vedi kaj je, toda zato pet deklet ...

— Pet? je vprašal Stepan.

— Kar pet! In ena, eh ti moj bog, krasotica! Svetle lase ima, tiba je ... Pa čeprav tiba voda bregove podira. Čakaj, kako ji je že ime? Natalka? Ne ... Nastunka? Tudi ne. Saj je vseeno. Če pojdeš — ta je moja, da veš!

— Oh, kar vse si vzemi! je dejal Stepan. Nimam časa za dekleta!

— Zamanj se upira! Učenjaki trdijo, da med njimi nabereš snovi!

Ko je Boris odšel, je Stepan dolgo časa težko premišljeval. Pet deklet ... In že se je spomnil, ko mu je Nadinka priporovedovala, da bodo na zimo preješe še tri tovarišice v sobo zaradi olajšav pri kurjavji. Zdaj je razumel, da je Boris zaljubljen v Nadinko. Če ostane pri njemu, ga bo za vsako ceno vlekel tjakaj, priporovedoval mu bo, kaj vse tam počno, tamkaj pa bo vse o njemu razblezbatal. Kar zadrhtel je, ko je Boris omenil Nadinko. Zdaj bo njegova ...? Toda čuvstvo samoobbrane ga je vzpodbjalo otresti se takih bolečin.

In tako je ves ta večer sovražil dekle, žalostno sovražil dekle, ki ga je sam zavrgel, najbolj pa ga je tlačila zavest, da to izgubljeno ne bo nikoli več našel. Ali pa je mogoče, da bo vzbjubila Boris? Zajela ga je vroča želja, ostati pri prijatelju, hoditi z njim tjakaj in mu iztrgati Nadinko. Ponižati tega bahača! Da ne bo več govoril "moja"! Bil pa je tako utrujen, da se mu ni ljubilo iskati poti do druge, prevelike skrb si ga težile in ko se vsebel v knjigi, je malomarno pomisliš:

— Pa naj jo ima!

Sklenil je preseliti se v dijaški dom in je bil gorko razočaran, da mesto ni tako obsežno, ne da bi srečaval ljudi, ki jih ni želel.

II.

In to jutro se je primerilo prvikrat, da najbolj marljivi dijak Stepan Radčenko ni prišel k predavanju. Ves mračen in zamišljen je šel po Ulici Revolucije na Nižji val po svoje stvari prav v ono hišo, ki mu je bila nekoč

zavetišče in šel je z namenom, da bo na ta način zbrisal sleherno sled za seboj. Nalašč pa se je namenil tja že zjutraj, kajti v tem času je bila musinjka sama doma. Čeprav je njegova jeza do Maksima že pregorela, sam Gnidij pa se itak ne bo upal z besedo na dan je vendarle čutil, da je v tej čudaški rodbini doigral in nerodno bi mu bilo srečati se z njima. Tudi njima samima bi bilo prav gotovo neprijetno in Stepan ju ni maral vznemirjati.

Vrata je našel odklenjena in stopil je v kuhinjo. Nikogar ni bilo. V tem hipu ga je spopadla želja, kar skrivač pobrati svoje stvari in nestati. To pa ne bi bilo častno, saj ni tat! In zelo težko mu je bilo, ko je gledal vse te tako dobro znane stvari; v koto je videl vedro, s katerim je nanosil toliko vode, mizo, ob kateri je napisal svoje povesti, vse svoje knjige in zvezke prav tam, kjer jih je bil puščil povsem nedotaknjene. O, s težkim sremem bo vse to zapustil. In čemu? Zdelo se mu je, kakor da se mu godi krivica. Vse to je tvorilo okvir celice, kjer so ležali le njemu vidni sledovi strasti, vse te stvari so ga spominjale na sožitje z ženo, ki mu je dala tako mnogo vroče naslade ... In četudi je zdaj sredi vsega tega čutil dvom, da li je bila to ljubezen ali samo čutnost, vendar je čutil da še vedno hrepeni po tej čutnosti, in naenkrat se je zbal noči brez tega. Prevzel ga je strah, da bi mu ta nasilna ločitev zagrenila vse njegovo telo, da ga bo zajel obup, pred katerim se je varoval ves ta teden le s skrito misljijo na vrnitev. Drhteč od vznemirjenja je potrkal na vrata sobe enkrat, in ne da bi počakal še drugič.

Ko se je na pragu pokazala musinjka, je željno pogledal v njen obraz, da bi našel izraz veselja in sreče, ker ga je zagledala. Njen obraz pa je bil miren kot vselej čez dan, le izmučen in malce bled. In tako jih ni reklo nobene besede v pozdrav, le surovo je sagnil:

— Po stvari sem prisel!

Zasmajala se je, kar ga je še bolj razburilo.

— Nočem vam biti na poti! je kriknil. Načeli ste se me in Maksima ste nahujskali name, ker ste se me hoteli iznebiti!

— Maksim se je preselil, je dejala.

— Preselil — ?

— Da, odsel je ... Sam bo stanoval.

Stepan se je zdrznil.

— Maksim me je prosil: "mama, obljudi mi, da boš nagnala tega potepuha; pa bom postal vse bo dobro kakor poprej. Jaz pa sem rekla: "Stepan ni potepuh!"

Stepan se je vrgel k nji, pograbil njeni roko in jo zasul s poljubi.

— Da, da musinjka, potepuh sem! je govoril. Grd sem, nagnati me morate. Ljubim vas, musinjka, odpuštite!

Ona pa je medlo spregovorila:

— Odpuštiti? Tebi? Kaj? Čemu?

Pojuboval jih je vrat, koticke njenih ust, oči, čelo, ljubimkal je vse te njene prelesti, objemal jo je pobožno in slastno. Ona pa, kakov bi se prebudila: eno roko mu je položila okoli vrata, z drugo mu je odmaknila glavo in mu pogledala v oči strastno in divje vdano.

Ponoči mu je dejala:

— Vedela sem, da se boš vrnil!

— Kako to?

— Počakaj, kasneje ti bom povedala.

Tudi jaz sem bil prepričan, da se bom vrnil klub vsemu. Šel sem po svoje stvari, na dnu duše pa sem vedel, da bom pri vas ostal. Poljubite me, dober sem!

— Oh ti moja ljubezen! se je smejala.

Stepan pa je utihnil.

— Na kaj misliš?

— O drugi polovici vaše hiše.

— Poprej nisi mislil — ?

— Zelo malo ... Tu pa tam. Nisem se upal vprašati. Musinjko, vse se tako lepo obrača! Kakor da sam sebe več ne poznam.

— Nikoli ne boš!

— Da ne? — Zakaj? Mnogo sem se že naučil. Mnogo pretrpel. Mesto me je zavrel. Tonil sem že.

— A zdaj se poleg mene sušiš.

(Dalje prihodnjič.)

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarčeve knjigarne.

OGLAŠAJTE
PROLETARCU

KANDIDAT ZA AMERISKEGA "FIRERA"

Ameriško "vigilantsko" gibanje, ki se poslužuje v napadih na uniske urade, na organizatorje unij in na stavkarje brutalnih fašističnih metod, je dobro vzdobjeno, in mnogi menijo, da tudi resnega kandidata za ameriškega "der führerja". Ideál "vigilantov" je postal Tom Girdler (na gornji sliki), ki je glavar Republic Steel korporacije. Ko se je v njegovem prostrem obratu pričela agitacija za organiziranje jeklarskih delavcev, je izjavil, da se unija zmanj trudi, kajti v njegovem obratu ne bo priznana, pa naj stane kar hoče. Svoji pretinci je ostal zvest. V So. Chicagu so pri tovarni njegove družbe čikaski policiji ubili, ali pa težko ranili, nad sto ljudi. Deset izmed teh jih je izgubilo življenje. Nekaj je trajno pohabljeno, mnogim pa ostanejo obrazci spaćeni do konca življenja vseh brazd tudi ako druge se tako okrevali od zbitosti pod kolici, plina in krogel. Tega magnata, ki se je povzel iz navadnega kentuckyjskega hribovskega fantana na vodstvo dokaj močne jeklarske korporacije, zdaj snubijo za voditelja "amerikanizma", ki bo privel deželo spet v "red in mir". Izgleda, da je "nalogo" pripravljen sprejeti.

APEL TAJNIŠTVA JSZ NA NAŠE KLUBE V KORIST "PROLETARCA"

Na XI. rednem zboru JSZ prosto leto smo med drugim veliko razpravljali, kako bi bilo mogoče "Proletarcu" zasigurati zadostna gmotna sredstva za njegovo izhajanje in s tem razvijenje "Proletarca" in jačanje klubov JSZ. Zato naš klub apelira na eksekutivo, da sklene s strankim uradom potreben dogovor, po katerem bo nam dano več možnosti vršiti agitacijo za JSZ, "Proletarca" in druge naše publikacije, gojiti kulturne aktivnosti in delovati v društvih, strankino delo pa naj bi pred vsem vršile njene angleške postojanke. Zal, da jih jih v Ohio zelo zelo manjka. Tod na primer so veliki industrijski centri, a so brez močnih in delavnih socialističnih lokalov. Pričakovati od našega kluba, da bi jih nadomeščal, je nemogoče.

Kaj bi se zavzeli v tej drugi polovici leta pridobiti "Proletarca" 500 novih naročnikov? Poglejte, kako vneto so klerikalci sklicevali svoje kompanjske shode v korist svojih listov! Stali so jih vsaj par tisoč dollarjev, neglede kdo jih je plačal.

Zatorej, učimo se tudi od nasprotnikov!

Vsek klub JSZ naj priredeje en piknik ali kar že v korist "Proletarca" in ob enem naj podvzame akcijo za pridobitev novih članov klubu.

Cimvišje število naročnikov, timvečji je vpliv "Proletarca". In čim prej bo zadostno razvijale, da unije ne bodo priznane. V času pogajanja je governer Davey postal v Warren in Youngstown milico z navodilom, da jeklarne ne smejo skušati obnoviti obrata, dokler ne bo dosežen sporazum. Ampak kompanije so rekle, da ujme v njihovih delavnicah ne bo in tedaj je ohjiski governer pokazal, da je pravi kompanijski služabnik. Vojakom je preklical svoj prejšnji odlok in jim ukazal protektirati skebe. Tako je na državne stroške s kakimi 5,800 vojaki pomagal baronom v njihovem ljutem boju proti uniji jeklarskih delavcev. Unija je vložila proti governerju tožbo, ker uporablja milico za razbijanje stavke. Stotin depupacij je šlo 26. junija v Columbus protestirati proti skebskemu početju ohjiskoga governerja. Tak je torej oprenačani "prijatelj delavstva", ki se je v kritičnem času prodal jeklarskim korporacijam. Delavske množice, ali se vam bodo oči kdaj odprele? Jasno je, da bodo dan, da naj si bo politični uradnik demokrat ali republikanec, je vsiklar služabnik kapitalističnih interesov in sovražnik delavcev, kadar zahtevajo svoje pravice. Kako se bo ves ta veliki boj končno iztekel, je danes težko reči.

Druga naša naloga je pridobivanje članov klubom JSZ. Je to tako važno, ako hočemo obdržati naš prapor na površju. Gradili smo nad tri desetletja in zdaj, da imamo že velikokratno uspehov za sabo — mar naj se umaknemo?

Prispevki za španske borce

XI. IZKAZ

Sygan, Pa. Po 50c: Lorenc Kavčič, Luka Dernovšek in Mary Ursitz; po 25c: Jacob Dermota, George Krek, Frank Virant, Frank Klemenčič, Geo. Castle, Fred Baker, Sophie Kopach, John Kaučič, Mary Dolinar, Margaret Lesjak, Mary Mravlja, John Mravlja, Mary Višnikar, Julia Kramžer, Frances Kramžer, Mary Drobne in Mary Zagor; po 20c: Mary Klančnik in Jacob Ramovš; Mary Miklavčič 15c; po 10c: John Virant in Ivan Dernovšek, skupaj \$6.50. (Poslat Lorenc Kaučič.)

Skupaj v tem izkazu \$6.50, projekti izkazu \$1,587.85, skupaj \$1,594.35.

KOMUNISTIČNA STRANKA V NEW YORKU IZGUBILA LEGALNOST

Iz volilnega biroja države New York je bilo nedavno poročano, da komunistična stranka v nji ni več priznana. Ampak ne zaradi "nelojalnosti" ali kaj sličnega, pač pa, ker lani ni dobila pri volitvah za governerja 50,000 glasov. Socialisti so jih dobili več kot zadostni, ne pa komunisti, dasravno je New York edina država, v kateri so oni res močna stranka. Ako bodo hoteli komunisti v New Yorku v bodoče še nominirati svoje kandidate, bodo moralni to storiti edino s petičjami, kakor morata to početi socialistična in komunistična stranka v veliki večini ostalih držav.

Vzrok morda je, ker so agitirali pregoreče za Roosevelta

RAZNOTEVOSTI

Bridgeport, O. — Seja klubu št. 11 JSZ v nedeljo 20. juliju je bila dobro obiskana. Razprave so bile stvarne. Kot že poročano, se je prošla konferenca zastopnikov klubov in društva P. M. obrnula s posebno resolucijo na eksekutivo JSZ, da naj deluje proti zvišanju strankinega asesmenta za naše člane. Klub št. 11 je na omenjeni seji sklenil, da popolnoma soglaša z vsebino in namenom resolucije, ki jo je sprejela konferenca. Naš klub je mnenje, da bo zvišanje članarine znižalo število članstva ne samo v JSZ, ampak tudi v strankini direktni postojankah. Mi smo že zdaj z raznimi deli in prispevanji toliko obremenjeni, da ne moremo vršiti JSZ in Proletarca toliko delo kot bi ga moral. Na seji moramo pretresati in sklepati o raznih prošnjah, apelih in navodilih državne ali narodne organizacije, kateri želite, da bi mi vršili strankine funkcije, pri tem pa tripi področje v društvih, strankino delo pa naj bi pred vsem vršile njene angleške postojanke.

Razprave na omenjeni seji so bile obširne tudi o raznih drugih problemih na poljih naših aktivnosti in vsi zaključki so bili sprejeti po temeljnih razpravah.

Te seje odborov JSZ so se udeležili Frank Udovich, kateri je bil

• • KRITIKUJOČA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE • •

SOCIALISTIČNA STRANKA V PROCESU REORGANIZACIJE

Ameriška socialistična stranka je po svoji prošli konvenciji, ki se je vrnila marca t. l., v procesu reorganizacije. Vsajeno vodstvo se resno trudi, da jo prilagodi sedanjim tokom in pripravi v smotreno delo. Težave pa mu povzročajo nova trenja v stranki. Dokler je bila v nji še stara garde, se je krivdo za zastoj, ali za nezadostne, ali za neuspešne aktivnosti navadno zvracačo na. Ko je stara garde odšla,

NORMAN THOMAS

je bil storjen vtis, da bo v bočo stranka enotna in se posvetila zgolj delu za jačanje postojank in socialistični vzgojevalni kampanji, brez katere ne more imeti trajnosti delavsko gibanje nobene dežele. Ampak Socialist Call in stranki cirkularji pričajo, da je namesto stare garde nastala nova struja — "trockijevci" — katera stremi stranko pretvoriti v svojo organizacijo za trockizem, karkoli to je in sive aktivnosti usmerja le temu namenu v prilog.

Norman Thomas, ki je danes v tej deželi v stranki in v javnosti edini resnično priznan socialistični vodja, se trudi, da bi trockiste pripravil v razumevanje, da jim socialistična stranka ne sme biti teren za njihove operacije, ki niso v skladu s strankinimi programom.

Thomas je branil načelo: "inkluzivne socialistične stranke," kar bi pomenilo, da so lahko v nji pristaši raznih nazarjan, toda dokler verujejo v socializem in v demokracijo, kakor jo razumeva v svojih deklaracijah stranka sedaj, so lahko ne samo njeni člani, ampak tudi njeni koristni člani. Ker se to njegovo pričakovanje ni uresničilo, izraza Thomas nad onimi, ki hočejo biti več kakor strankine avtoritete, in sklepajo svoje izjave in resolucije preko strankinskih sklepor ali resolucij — v marsikakem slučaju celo proti njenemu stališču, čeprav ga je odobrila večina — ostre graje in jih svari pred posledicami, če bodo zmerom trdili le svoje in se protivili ravnat se po navodilih konvencije in eksekutive. Trockisti ki so bili zaeno z Mustejevo strugo organizirani v "Workers Party", so se lani v celoti pridružili socialistični stranki. Izjavili so že ob pristopu, da bodo vzlič temu agitirali naprej na podlagi idej in programa, katerega so zastopali v svoji razpuščeni stranki. Nekateri optimisti v stranki so smatrali, da se jih bodo kmalu asimilirali in delovali v nji kot najboljši sodruži.

V izdaji tednika "Socialist Call" z dne 19. junija pravi

Chicago demokratično sprejet, namesto da bi se trosilo energije in čas proti strankinim pozicijam. Radi tega mora v stranki takoj prenhati vsaka kampanja proti njenim sklepom in proti njenim institucijam."

(Iz tega sledi, da je stranka vzlič ločitvi stare garde zelo dolg od pomirjenja, kar je največ posledica med tistimi, ki so ali hočejo biti v prvih vrstah, ne da bi imeli potrebne zmožnosti za organiziranje in vodstvo.)

Tudi vprašanje mednarodenega pripadanja je bilo v razpravi. Sklep eksekutivne je, da članom ni dovoljeno pripadati raznim odboru za pridružitev k III., ali za osnivanje IV. internacionale (za slednjo delujejo trockisti). Ampak če kdaj samo propagira ustanovitev IV. internacionale, se ga radi tega ne sme izključiti. Proti tej slednjki določbi je glasoval v eksekutivu edino Max Raskin iz Milwaukeea, ki je proti koncesijam trockistom.

Dalje je eksekutiva svojemu akcijskemu odboru dala naloge kontrollirati urejevanje socialističnih listov in jim dajati navodila. Strankinim lokalom bo poslan seznam brošur in letakov, katere bodo morali pradati. Položaj torej ni razveseljiv. Je pa potrebno, da smo o njemu poučeni, kajti samo navduševanje in mišanje pred resnico niše nikjer zgradilo močnega delavskega gibanja in ga tudi v tej deželi ne bo. Kajti bi bilo to mogoče, bi ga tu že davno imeli. — F. Zaitz.

imeja v New Yorku 3,067. V nobeni ostali državi jih nima tisoč, pač pa le po nekaj sto še manj. Ampak strankin akcijski odbor je averjen, da jih bo imela do jeseni več kakor jih je imela marca lansko leto in da bo za aktivnosti sposobnejša kot je bila kdaj prej po vojni. Odbor se je dela res lotil z vso vnomo. Ampak besedilo "must" vse preveč uporablja.

Gleda federacij je bil v glavnem uradu tajnik JSZ Ch. Pogorelec. Akejski odbor je sklenil, da bo imel o tem posebno sejo, na kateri se bo razpravljalo o članarinai, agitaciji in o sodelovanju naših klubov z okrajnimi in državnimi organizacijami.

Položaj torej ni razveseljiv. Je pa potrebno, da smo o njemu poučeni, kajti samo navduševanje in mišanje pred resnico niše nikjer zgradilo močnega delavskega gibanja in ga tudi v tej deželi ne bo. Kajti bi bilo to mogoče, bi ga tu že davno imeli. — F. Zaitz.

Eksekucije v Rusiji so upravičene

Fontana, Calif. — V "Proletarju" z dne 16. junija sem čital članek "Zarote v USSR ločilna posledica brezobzirnega zatiranja opozicije". Ta članek je po mojem mnenju zelo mil in neodločen. Ravno to me je privelo napisati k stvari svoje misli. Kaj je boljše: postopati z zarotniki milo, ali takoj, kakor postopa sedanja ruska vlada?

Nam vsem je znano, da ima

ta Mussolini in Hitler špijone in agitatorje v vseh deželah,

največ še v tistih državah, katerih so proti fašizmu.

Torej govoriti tudi Rusija ni izvzet.

Znano nam je tudi, da so bili

nesmiki fašisti na agitaciji v

Spaniji že leta pred izbruhom

civilne vojne. Mar bi ne bilo

boljše, da bi bili vsi domači

in tujerodec. Slednji so po

zaslugu svojih delavskih listov

veliko boljše izvezbani za organizacijo, kakor pa Amerikanci, ki ne citajo drugega kakor kapitalistične časopise.

Pri Republic Steel so nas napadli kompanijski pobožniki.

Najprvo so se zapodili na naše

ženske in potem pa udrihali po

vseh od kraja. Pomagali so

jim policiji in šerifovi deputiji.

Bombe smrdljivke, ki povzročajo bljuvanje in solzenje, so

padale med nas kakor toča.

Iz tovarne pa so streljali s puškami.

Rekli so, da le nad našimi

glavami, da nas ostrasi.

Ampak dva delavca sta padla.

Eden — John Bogovič — je na

poti v bolnišnico umrl, drugi

— Čeh po rodu — pa je podle-

gal ranam naslednji dan.

Ko smo se po tej bitki proti

jutru vračali domov, so ravno

razvajali dnevni časopis. Ra-

dovedni, kaj piše, smo ga kupili.

Poročaj je vse naobratno

od resnice.

Doma sem v tem veliko pre-

misljeval in trpel na posledicah kapitalističnega plina.

"Navzil" sem se ga prvi v življenju. — Poročevalec.

Youngstown, trdnjava nazadnjaštva

Youngstown, Pa.

— Iz glav-

nega urada soc. stranke v Philadelphiji so nam sporočili, da

naj jim pošljemo mesečna po-

ročila o stanju tukajnjega

kluba JSZ. V ta namen je bil

na kamen poslan tudi en član

po vojni.

Odbor se je dela res

lotil z vso vnomo.

Ampak besedilo

"must"

vse preveč uporablja.

Gleda federacij je bil v glavnem uradu tajnik JSZ Ch. Pogorelec.

Akejski odbor je sklenil,

da bo imel o tem po-

sebno sejo,

na kateri se bo raz-

pravljalo o članarinai,

agitaciji in o sodelovanju

naših klubov z okrajnimi

in državnimi organizacijami.

Torej govoriti tudi Rusija ni izvzet.

Znano nam je tudi, da so bili

nesmiki fašisti na agitaciji v

Spaniji že leta pred izbruhom

civilne vojne. Mar bi ne bilo

boljše, da bi bili vsi domači

in tujerodec. Slednji so po

zaslugu svojih delavskih listov

veliko boljše izvezbani za organizacijo, kakor pa Amerikanci, ki ne citajo drugega kakor kapitalistične časopise.

Pri Republic Steel so nas napadli kompanijski pobožniki.

Najprvo so se zapodili na naše

ženske in potem pa udrihali po

vseh od kraja. Pomagali so

jim policiji in šerifovi deputiji.

Bombe smrdljivke, ki povzročajo bljuvanje in solzenje, so

padale med nas kakor toča.

Iz tovarne pa so streljali s puškami.

Rekli so, da le nad našimi

glavami, da nas ostrasi.

Ampak dva delavca sta padla.

Eden — John Bogovič — je na

poti v bolnišnico umrl, drugi

— Čeh po rodu — pa je podle-

gal ranam naslednji dan.

Ko smo se po tej bitki proti

jutru vračali domov, so ravno

razvajali dnevni časopis. Ra-

dovedni, kaj piše, smo ga kupili.

Poročaj je vse naobratno

od resnice.

Doma sem v tem veliko pre-

misljeval in trpel na posledicah

kapitalističnega plina.

"Navzil" sem se ga prvi v življenju. — Poročevalec.

gel ranam naslednji dan.

Ko smo se po tej bitki proti jutru vračali domov, so ravno razvajali dnevni časopis. Radovedni, kaj piše, smo ga kupili. Poročaj je vse naobratno od resnice.

Doma sem v tem veliko pre-misljeval in trpel na posledicah kapitalističnega plina. "Navzil" sem se ga prvi v življenju. — Poročevalec.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledenjem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih kulturnih društev:

JULIJ

CHICAGO, ILL. — Moonlight piknik pevskega zborova "Save" v soboto večer 10. julija pri Kegiu v Willow Springs.

CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične stranke v nedeljo 11. julija v Alpine Grove, Franklin Park, Ill., 2337 N. Manheim Rd.

MOON RUN, PA. — Piknik kluba it. 175 v nedeljo 11. julija na Portman's Grove.

SYGAN, PA. — Skupni piknik klubov it. 13. JSZ in ženskega odelka društva "Bratstvo" SNPJ v nedeljo 18. julija v parku Presto.

CHICAGO, ILL. — Zlet članov Social Study kluba v somišljenjekov v Sand Dunes, Ind., v nedeljo 18. julija.

AVGUST

MOON RUN, PA. — Piknik v pred Konferenco JSZ v P. M. v nedeljo 1. avgusta.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik kluba it. 47 JSZ v nedeljo 8. avgusta. Prostor bo naznajan v dopsih.

GIRARD, O. — Piknik kluba it. 222 JSZ v nedeljo 22. avgusta. Prostor bo naznajan pozneje.

ANGELO CERVENIK:
"DVOJNIK"
ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)

(Konec.)

Pes je ovohal mrlja.
 — Uru, fej!

Bereninjeva rana je bila precej velika in težka, ni pa bila smrtna nevarna. Izgubil pa je očividno mnogo krvi.

Novak se je sklonil k mrljiču. Bil je mrzel. Na vratu je zijala globoka rana.

— Kako ste ga mogli tako neštevko...
 — Pes ga je!

— Pes? Saj res. Pregriznil mu je tičnik. Celo starega oskrbnika je ob pogledu na grozno razdejanje stresel miraz. Podobne rane se ni videl. Ko ga je dvignil, se je glava kar povesila. Kako da je bila ob trijpu privezana s conjo.

Oskrbnik je prinesel iz koče malo zasilne apotek. Izpel je Bereninju rano, jo pregledal ter strokovnjaško obvezal.

— V treh, štirih tednih se bo komaj, komaj kaj poznalo!

— Noge so mi kar odrevene.

— To so živci! Jutri bo že bolje!

Ponudil mu je skodelico čaja.

Mrlja je moral na vsak način em prej spraviti pod zemljo. Novak je zavilal rokave. V dobrih dveh urah je bila v gozdni goščavi izkopana primerno velika in globoka jama. Preden je mrlja odnesel, mu je preiskal vse žepe. Našel je pri njem večjo vsto denarja, več legitimacij, glasečih se na različna imena in prepis prvega poročila, odposlanega Müllerju v Trento, ter karto vse oklice Babje gore, na kateri je bilo Schacherjevo posestvo z rdečo črto uokvirjeno. Tudi pot, po kateri je detektiv prisel do koče, je bila točno znamovana.

Iz prepisa poročila, ki ga je bil poslat Müllerju, je bilo razvidno, da polkovnik še ne ve, kje se približno namišljeni Franceschini skriva. Pisal mu je, da mu bo prebežnika najpozneje v enem tednu živega ali mrtvega izročil.

Dne 29. oktobra 1918. zvezčer je dospel na Babjo goro Novak:

— Otroci, monarhija je umrla — mogoče se je začela porajati svoboda! Gospod profesor, za zdaj ste svobodni...

kako je obojico našel v krvi, kako je naposled mrlja pokopal.

Berenini je umolknit. Brez žrtve le ni šlo. Vedel je, da je zdaj rešen zaledovanja, da bo zdaj v miru dočakal konec vojne, a zavest, da je zavoljo noga poginil na tako strašen način človek, je v njem budila in kupicila težka in bolna občutja.

— Je pač tako, gospod profesor, da v življenju trpimo in umiram drug zavoljo druga.

— Ne razumem vas, gospod Novak.

— No, rudarji, ki jih je v kateremkoli rudniku zasulo, so umrli zavoljo nas, tisoči in tisoči delavec, ki izdelujejo potovarnah tisočerovrstne življenske potrebuščine, umirajo v trpljenju od naporov in nadčloveške utrujenosti — zavoljo nas!

— Ne, ne, tukaj nekaj ni v redu! Vsi ti ljudje umirajo zavoljo neke napake v družabnem redu.

— To sem hotel slišati, gospod profesor! Samo da to ni nikakšna napaka! Pa naj bo po vašem! Zavoljo te iste napake je umrl tudi Vondriček!

Berenini je kmalu okrevljal. Vse poletje ter tja do pozne jeseni so preživel skupno čudežno lepo dneve Emilio, Hela in nagajiva Hildegarde.

Dne 29. oktobra 1918. zvezčer je dospel na Babjo goro Novak:

— Otroci, monarhija je umrla — mogoče se je začela porajati svoboda! Gospod profesor, za zdaj ste svobodni...

EPILOG.

Dne 16. novembra 1918. je Hela ob enajstih dopoldne v vojnem ministrstvu na Dunaju povprašala za polkovnika Müllerja. Zvedela je za uličo in številko ter telefonsko številko njegovega stanovanja.

Hela ga je takoj telefonsko poklicala.

— Kdo, sestra Hela! se je začudil.

— Da, rada bi vas danes obiskala.

— Zelo mi bo ljubo, neizmerno se veselim.

— Ob kateri uri, prosim?

— Čakal bom ves dan.

Ob šestih popoldne so stali pred vrati samotne vile trije obiskovalci.

Sluga jim je odprl vrata ter jih povabil v salon. V kamnici je gorelo. Močna električna svetiljka je bila zastrta z rožnatim svilom in dolgimi črnimi čipkami. Vsa soba je bila v poltemi, v kothi je bilo popolnoma temno. Obiskovalci so mogoče poselili okrog mize.

V salon je stopil polkovnik Müller, oblečen v paradno uniformo. Visok, moški, v pravem pomenu besede lep — vojak od pete do glave.

Na pragu je obstal:

— Sestra Hela, niste mi vedali, da ne boste prišli sami!

— Če bi vam bila povedala.

Pa pustimo to! Zelo je važno, da sta prišla z menoj ta dva gospoda. Ali ne bi mogli načrati malec več svetlobe?

Tukaj je tako temno!

— Alois! je poklical polkovnik.

Vstopil je vojak.

— Zagrinjalo z luči!

Vojak je vzpel s svetiljke svilen senčnik.

Slepčica svetloba je vsem predmetom dala na videz nekoliko nerealno obliko.

— Dopustite, da vam predstavim svoja spremjevalca!

— Gospod major v rezervi Franceschini, gospod kapitan v rezervi Berenini.

Polkovnik je onemel.

Franceschini in Berenini sta si bila res močno podobna, a ko sta sta drug ob drugem, se je na njima pokazalo toliko razlik, da je bilo popolnoma nemogoče zamenjati ju. Franceschini je bil najmanj 3 do 4 cm višji nego njegov tovarš, Berenini je imel goste črne lase, major pa redke, sive. Slednji je imel debele ustnice, kapitajn je prišel pes klicat v dolino, kako sta hitela na Babjo goro,

— Pes ga je.

— Ah, saj res, pes! Slišal sem. Strahotno je zahreščalo.

Novak mu je povedal, kako ga je prišel pes klicat v dolino, kako sta hitela na Babjo goro,

Polkovnik je stal kakor seha. — Gospod polkovnik, hoteš sem vam samo dokazati, kakšno krivico sta delali gospodu kapitanu! Hotela sem vas posvariti za bodočnost.

— Hvala! ni potrebno! Očvidno ste pozabili na mojo častniško besedo. Obrnil se je k majorju:

— Ali ste vi res Franceschini?

— Izvolute, poglejte mojo legitimacijo!

Polkovnik je pogledal legitimacijo ter mu jo vrnil, rekoč:

— Ravnali ste podlo in nečastno, gospod major!

Njegov glas je bil oster, zvezčki, kovinski.

Preden mu je major utegnil kaj odgovoriti, je polkovnik naglo in sunkovito vzel iz desnega hlačnega žepa svetlo sašmokrš, ga zavitiel ter sprožil.

Tri strele zapored — vse tri strele v lastne možgane.

Polkovnik se je zgrudil; mlaka krvi je pordečila perzijsko preprogo.

Vsi trije so prebledeli, v sobo je pridrvel vojak.

Berenini je pogledal mrlja:

— Bil je res — vojak!

Hela:

— Bil je vojak, a bedak!

Franceschini:

— Gospodičina, vi ne morete tega razumeti.

Počasi so stopili po stopnicah. Na vrt. Na cesto. Hela ju je pogledala:

— Nihče mi ne bo nikdar dopovedal, da more smrt krvica poplačati krvico, storjeno nedolžnemu.

— Ne gre za krvico, za častno besedo gre!

— Za častno besedo, gospod major? se je začudila Hela.

Za besedo sploh ne! Za vsega človeka gre!

Ulice so bile puste in prazne. Svetiljke so umirale v megli, ob samotni vilji v vrtu pa je pretresljivo zavijal velik bernardinec.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Werscay, 1504 S. 57th Ct., Cicero, Ill.

St. 2, La Salle, Ill. — Tajnik Fred Malgal, 25 Central Park, Peru, Ill.

St. 3, Johnstown, Pa. — Tajnik John Oreščko, Jr., 904, Chestnut St.

St. 5, Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.

St. 6, Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.

St. 8, So. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Werscay, 1504 S. 57th Ct., Cicero, Ill.

St. 9, La Salle, Ill. — Tajnik Fred Malgal, 25 Central Park, Peru, Ill.

St. 10, Moon Run, Pa. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 21, Pueblo, Colo. — Tajnik Frank Pechnik, 1232 Eiler Ave.

St. 27, Frontenac, Kans. — Tajnik Pongrac Jureč, Box 167.

St. 34, Indianapolis, Ind. — Tajnik Frank Strah, Box 262, Lawrence.

St. 297, Raton, New Mex. — Tajnik John Jacob Starcevich, Box 185.

St. 257, Burgettstown, Pa. — Tajnik John Gallon, 1004 Ewing Ave.

St. 295, Bridgeville, Pa. — Tajnik Frank Artach, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

St. 16, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 14, Waukegan, Ill. — Tajnik John Artach, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

St. 15, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 16, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 17, Export, Pa. — Tajnik Anton Martinček, Box 125.

St. 20, Sheboygan, Wis. — Tajnik Frances Skrube, 930 Broadway Ave.

St. 19, Milwaukee, Wis. — Tajnik Pauline Vogrich, 630 S. 5th St.

St. 22, Braddock, Pa. — Tajnik Louis Durn, 1560 Waterlo Rd.

St. 23, Moon Run, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.

St. 25, Reading, Pa. — Tajnik John Pečnik, Box 361 River St.

St. 108, Youngstown, O. — Tajnik John Petrice, 1231 Addison Rd.

St. 3, Cleveland, O. — Tajnik Steven Lunder ml., 1411 E. 51st St.

St. 27, Cleveland, O. — Tajnik Jos. F. Durn, 1560 Waterlo Rd.

J. P. Z. S.

St. 10, Sheboygan, Wis. — Tajnik Frances Skrube, 930 Broadway Ave.

St. 19, Milwaukee, Wis. — Tajnik Pauline Vogrich, 630 S. 5th St.

S. D. Z.

St. 1, Cleveland, O. — Tajnik Anthony Skully, 1174 E. 74th St.

St. 2, Cleveland, O. — Tajnik Josefine Petrice, 1231 Addison Rd.

St. 3, Cleveland, O. — Tajnik Steven Lunder ml., 1411 E. 51st St.

St. 21, Export, Pa. — Tajnik Anton Martinček, Box 125.

St. 22, Braddock, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.

St. 23, Moon Run, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.

St. 24, Salem, O. — Tajnik Jacob Mihevc, RFD 1.

KLUBI J. S. Z.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Justin Zaje, 3039 So. Millard Ave.

St. 3, Oglesby, Ill. — Tajnik Anton Udovich, RFD 3, La Salle, Ill.

St. 4, La Salle, Ill. — Tajnik Frank Karun, 1569 Sobieski St.

St. 53, Akron, O. — Tajnik Frank Podbory, Box 61, Parkhill.

St. 11, Bridgeport, O. — Tajnik Joseph Snay, RFD 1, Box 7.

St. 24, Salem, O. — Tajnik Jacob Mihevc, RFD 1.

St. 37, Milwaukee, Wis.

NOTES FROM JOHNSTOWN, PA.

Since the strike went into effect at the Bethlehem Steel plant, this town has been bone dry. The mayor ordered the saloons closed until things are settled. But by the looks of things, I'm afraid we'll forget what the stuff tastes like. This situation has made us and the saloonkeepers very unhappy because we can't forget our troubles over a bottle of beer or pop.

In Wimber, Nanty-Glo and other surrounding towns things are better. Business is on the boom, especially among the saloonkeepers. The boys out there don't care if Danny Shields, the mayor of Johnstown, ever opens up the beer parlors in this town. At least there are some satisfied businessmen in certain sections of this state.

The miners have shown a fine spirit in this steel strike. They were ready for picket duty at all times. Local unions have sent resolutions of protest to The Johnstown Democrat—our local newspaper—for its hostile attacks against the steel strikers. This caused the editor to squirm around for an answer in which he said: "We contend that in this particular instance the strike was not initiated in the interests of the workers." He is for the miners when they don't strike, believes in their organization when it causes no trouble, but utterly opposes this same view as far as the steel workers are concerned. What better stooge could Bethlehem Steel ask for?

Governor Earl's modified martial law has been lifted, but some 200 Brass Hats are still in town. They are supposed to remain a reasonable distance from the picket lines and preserve law and order. That they usually do in the interest of Bethlehem Steel.

Protests and loud cries of denunciation by our local public officials, ministers, preachers and the Citizens Committee were hurled at Governor Earl for closing the Bethlehem mill when he did. But these same boys have not uttered a word of protest when the management of the National Radiator closed its plants for ten days. Nor did any of these supposed-to-be upholders of law and order denounce the brutal beatings of strikers and the mass murder of 10 workers in South Chicago.

James Mark, CIO director of the strike here has been asked by the mayor and city council to leave town. C. W. Jones, vice-president of the Brotherhood of Railroad Trainmen got the same order. James Mark was held by the police for an hour before the special session of the city council was held. The mayor told the boys to leave peaceably and that he "will not accept any further responsibility for their safety." The attorney for Mark demanded to know from the mayor on what grounds his client was made to appear at the meeting, but Danny Shields made quick work of him and had the police escort him from the room. No constitutional rights here, is there? More next week. — N. K.

"LOYAL EMPLOYEES"

All through this period of strikes we see the capitalist press using the term "loyal employees". What do they mean by loyal employees? During a strike an employee who is loyal to the employer is a scab to his fellow-workers.

Recently the capitalist press carried pictures of workers returning to work while their plant was still on strike—scabbing on their fellow-employees. "Loyal workers," the press shouted. But don't let them fool you. They mean by this that the men are loyal to the company, not to themselves or to the rest of the workers.

A loyal worker is one who, when his plant is out on strike, will stick with his fellow-workers as long as it is necessary in order to win the strike.

A loyal worker will not allow himself to be bought out with the promise of a better job if he deserts the ranks of the strikers.

Next time we renew our mortgage we'll make a noise like Tom Girdler and tell the bank we don't believe in signed agreements.

We must cut the "pay" out of patriotism and demonstrate to the world that the truest patriotism is devotion to our country and to the promotion of brotherly love and peace. — U. S. Senator Lynn J. Fraser.

Nor is War, that wolves are timing, Causing all this undermining, Causing all this woeful pining, All this ghastly, ghostly whining... Causing all this wheezing, whining!

INDUSTRIAL DISEASE

By Joseph K. Grachen

Flags of Death are sadly flying Over homes where wives are sighing, Over cribs where babes are crying... Coughing souls are slowly dying... Slowly... surely... men are dying!

Nor is War, that wolves are timing, Causing all this undermining, Causing all this woeful pining, All this ghastly, ghostly whining... Causing all this wheezing, whining!

For the profits of their master Did they earn their deep disaster? Did they know that dust would plaster Deep their lungs and death come faster?... Slower breath... and death come faster?

See the clock that nights is beaming When you wake up from your dreaming, Does it tell you that its gleaming Once with poisoned death was teeming... Once with deathly darts was teeming?

There is cure for all this sorrow! In the Book we call "Tommorrow"; From this knowledge let us borrow, Rid the world of Profit's Sorrow! Ghastly death is Profit's Sorrow!

Flags of Death are sadly flying Over homes where wives are sighing, Over cribs where babes are crying... Coughing souls are slowly dying... Slowly... surely... men are dying...

PROLETAREC

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

The picnic season is now in full swing. It isn't every city that has as much outlaying territory in Forest Preserves as the city of Chicago. Most of them are well kept and make beautiful picnic grounds. Right at the best time of the season comes Sava's moonlight picnic—July 10th at Kegel's Grove in Willow Springs. We should be able to count on a record crowd. Admission is only 25¢. A good orchestra will be on the scene and we are hoping for a bright full moon. For those who have no other way of getting to the grave, a truck will leave from the Slovene Labor center at 7 o'clock. Everyone is invited to come out and enjoy the evening with us.

"INSIDE EUROPE"

By JOHN GUNTHER

"INSIDE EUROPE" is packed with interesting facts dealing with European situations. The author wastes neither time nor words beating around the bush, but drives straight to the point. He writes of European dictators—Mussolini, Hitler, Stalin, their rivals, underlings and associates—and of Blum and Baldwin. He discusses the policies of these men and their political standings. He describes in detail the Civil War which took place in Vienna, Austria where for several years Mr. Gunther was head of the Vienna Bureau of the Chicago Daily News. He also describes the Abyssinian War.

He tells this story of the Duke of Windsor who at that time was yet Kink Edward. The King was visiting Vienna and the first thing he insisted upon seeing, to the embarrassment of all, was the Karl Marx Building which had been previously bombed by the Nazis during the Civil War.

He tells how Austria almost fell into Hitler's lap had it not been for Mussolini's intervention and then he goes on to tell why Mussolini intervened.

Of the Vienna Civil War he writes, "It was a hopeless fight, but it was magnificent. The workers of the world will never forget the heroism of the Vienna proletariat." But, in order to better appreciate the book one needs to read it.

—By Louise B. Jursey.

MASS MEETING

A large mass meeting is being sponsored by the Chicago Chapter of the North American Committee to Aid Spanish Democracy, on July 19, 8 p. m. at the Civic Opera House, Madison and Wacker Drive.

July 19, 1937, will mark one year since the outbreak of hostilities in Spain. From the very beginning of the conflict, Italy and Germany supplied Franco with war materials, and it is an established fact that there are 80,000 Italians and 30,000 Germans in the trenches of Franco, to-day.

Since the hostilities in Spain have taken on the character of a threat to world peace, it is expected that thousands of persons will attend this meeting.

The ladies are represented in our tournament with two teams which were entered last week with Alice Artaich and Ann Ciganich as captains. This adds the feminine touch to the tournament and is a much better and fairer arrangement than to have the ladies as spectators only.

In last week's games we saw quite a few upsets with some of the top teams losing all of their games. Competition is getting keener right along.

There has been quite a bit of arguing on technicalities which should be covered by written rules.

There is some talk of organizing a few more men's teams.

Last weeks results Standings

Team	Team	Total	Team	Team	Total
No.	Won	Lost	No.	Won	Lost
1	2	1	6	8	1
2	0	3	1	6	3
3	1	2	4	6	3
4	3	0	3	5	4
5	3	0	2	4	5
6	3	0	5	3	6
7	0	3	8	3	6
8	0	3	7	1	8

Women's Teams

Team No.	Won	Lost
1	2	1
2	1	2

Many nations are armed to the teeth and the trouble is they are not wisdom teeth. — Atlanta Georgian.

Make it your business to see to it that an article from your branch is published in the English Page of "Proletarec" regularly.

DEVIL'S ISLAND (And the Deep Blue Sea)

IN BEHALF OF YOUTH AND AGE

By JOHN M. WORK

Ever since colleges were born, would be carried on into the regular activities of after life.

I should like to wish the same brotherly social order upon the elderly. There would be places in it for them too. Such an order would have suitable employment for all who wanted to be employed, regardless of age.

And it has always been the truth. When I graduated from college I told one of the commencement week audiences of professors, students, alumni and fond friends of the college that we graduates were going to be too busy to chase back to commencement every year. I said it more or less jocularly, and for the youthful purpose of shocking them, but it has proved to have been an accurate forecast.

Most graduates from colleges, high schools and grade schools keep pretty busy holding down a job or looking for one, but they do not always live up to the great hopes they had when in school. In fact, few of them do.

The cards are stacked against youth and age.

At whatever point they are released from school, the young people are catapulted into a social order which their forebears have made and for whose existence they are themselves in no wise to blame. It is a system which is barren of ideals, a dog-eat-dog system that drowns the high impulses and brings out all the selfishness and wolfishness of human nature. Every little while the system, by its nature, brings a war, and the young folks are sent into battle without their consent. It is hard for them to hold a job even when they do the work better than anyone else.

The aged have mostly been crushed by the system. Poverty and dependence are their lot. It is hard for them to hold a job even when they do the work better than anyone else. Visionless men think they should be shelled merely because of their years, not realizing that some folks are fossilized at 30 while others never become fossilized. Even the president, in presenting his court plan, unnecessarily dragged in a reflection upon all elderly men and women everywhere, as if they did not have enough to contend with already.

I think everyone ought to pitch in and make a new social order for oncoming youth. It is not fair to leave it to them to do all the grilling work of changing the system themselves. Think what we could do for them! We could establish a brotherly social order in which every youth, upon leaving school, would find a pleasurable place of activity, in co-operating with others, not in contending against them. The ideals of their school days would not be blasted but

Tear gas may not be a harmless weapon. It may have permanently injurious effects upon those gassed. This probability is another reason why it should not be used upon innocent men and women who seek only a decent living.

—Milwaukee Leader.

Nearly always, everywhere, the cards are stacked against strikers anyhow. Not that they are altogether blameless for this condition of things, for when they are foolish enough to elect old party candidates for sheriff they must expect the predictable, but limitation of the powers of unsympathetic officials would help.

Working men and working women do not go on strike just to see themselves strike. Going on strike is always a hazard. It means temporary loss of wages at best, and at the worst it may mean permanent loss of that particular job, removal to some other locality, blacklist, change of name, etc. Workers strike as a last resort, when they cannot see any other way out of unendurable conditions. They should not be treated as outlaws when they do what they are driven to do.

Tear gas may not be a harmless weapon. It may have permanently injurious effects upon those gassed. This probability is another reason why it should not be used upon innocent men and women who seek only a decent living.

I think everyone ought to pitch in and make a new social order for oncoming youth. It is not fair to leave it to them to do all the grilling work of changing the system themselves. Think what we could do for them! We could establish a brotherly social order in which every youth, upon leaving school, would find a pleasurable place of activity, in co-operating with others, not in contending against them. The ideals of their school days would not be blasted but

Many nations are armed to the teeth and the trouble is they are not wisdom teeth. — Atlanta Georgian.

RUSSIAN EXECUTIONS

The sum of soviet executions increases. Eight generals have gone to their death as traitors and left behind them a deep dismay which shows itself in the cautious dispatch from Moscow and even in the cautious statements of diplomats.

Coming as a climax to more than a hundred executions of persons, many of them high officials and old revolutionaries, charged with a wide variety of crimes against the state, the death of the generals has created a new wave of rumor and speculation.

Every one of the accused was a man of military repute. None was primarily a politician. Tukhachevsky in particular had been looked up to as an almost legendary hero. It can hardly be argued even by opponents of the Stalin regime that the government might be attempting to gain credit in the eyes of the bourgeois world by exterminating revolutionary extremists. On the contrary, the international effect of the trials is bound to be unfavorable. Already Germany is insinuating that the Russian army is not to be depended upon and that France struck a bad bar-

gain in the soviet agreement.

Already diplomatic gossip is hinting that the British government will more openly favor Berlin and will try to draw France away from its soviet connection. The recent executions have, in fact, provided a field day for the enemies of Moscow at a time when soviet policy in Europe needs all the friends it can find.

The mystery that still obscures the earlier trials undoubtedly accounts for the suspicions that surround the present one. Certainly the official explanation is in this case the most plausible. In the absence of facts only speculation is possible, but it is not hard to believe that soviet officers were involved in a plot planned and executed from Berlin in support of Hitler's announced ambitions in the Ukraine. For many months rumors of close relations between high officers in the red army and the reichswehr have been widely repeated, and correspondents point out that most of the convicted generals came from the Baltic states, hotbeds of Nazi propaganda.

—The Nation.

The American Youth Congress

The fourth American Youth Congress held a four-day convocation in Milwaukee.

The congress was made up of about 2,000 delegates from many youth organizations throughout the country. The Young People's Socialist League was one of them, and, needless to say, one of the most active and influential. But the congress as a whole was not a partisan organization.

There were reports of committees on agriculture, democratic liberties, education, labor, peace, and recreation and leisure time. There were later organizational caucuses to discuss many features of the organization and the reports.

The names of the committees indicate the wide latitude of the subjects in which the Youth Congress is interested. Under those general heads are grouped most of the live questions now confronting the American people.

This is as it should be. Youth has

all of these questions to face. And more. Few new questions will arise.

To be prepared to meet the questions that have already arisen is to be much better prepared to meet those which will arise later.

The mere fact that youth gets together in a great congress and discusses the measures which ought to be taken for the solution of many problems is very encouraging in itself.

Youth was not always actively interested in these things. Some students had an academic interest in them, but that was all.

Now youth sees the urgency of them and gets together to talk them over. It is a significant and inspiring development of the times and it heightens the hopes of all who look forward to the maintenance of liberty, the peaceful solution of social problems, and the emancipation of the people from the distressing conditions brought on by the profit system of industry.